

LUNDS
UNIVERSITET

Christina Åkerman
Kvalitetssamordnare - LTH

SLTH

Kvalitetsrapport 2018

1. Aktiviteter det senaste året

Det som har präglat kvalitetsarbetet det senaste året är effekterna av det nationella kvalitetssystem som infördes 2016, innehåller flera olika utvärderingskomponenter, och som bland annat ställer krav på lärosätenas egna kvalitetssystem. Det innebär att den äldre formen av utvärderingar, där UKÄ granskar enskilda utbildningar just nu fasas ut till förmån för fakultetens eget system.

I mars 2018 beslutade Lunds universitet om en policy samt föreskrifter för kvalitetssäkring av universitetets utbildningar. I denna har fakulteterna fått i uppdrag att utveckla kvalitetssystem som möter ramarna i universitetets policy, som ska driftsättas senast 1 januari 2019 och innefatta all utbildning inom fakulteten inom en sexårsperiod. År 2020 kommer Universitetskanslersämbetet (UKÄ) att granska Lunds universitets, och därmed också fakulteternas, system. Under året har utveckling och införande av olika komponenter i kvalitetssäkringssystemet haft hög prioritet inom LTH för att kunna möta uppsatta deadlines.

Nedan beskrivs några av de aktiviteter som genomförts inom LTH och resultat från dessa, när det är tillämpligt.

1.1 Externa utvärderingar

Utbildning på forskarnivå

UKÄ utvärderar för närvarande forskarutbildningen på landets lärosäten genom att bedöma ett urval av lärosätenas forskarutbildningsämnen med fokus på resultat och förutsättningar för utbildningen. Den här typen av utvärderingar kommer antagligen bli mindre förekommande framöver, till förmån för lärosätenas egna kvalitetssystem.

Hittills har tre utbildningar inom LTH utvärderats: arkitektur, datavetenskap och miljöpsykologi. Utvärderingarna påbörjades i december 2016 och resultaten presenterades under våren/sommaren 2018. En utvärdering kan resultera i omdömena *hög kvalitet* respektive *ifrågasatt kvalitet*, och samtliga tre utbildningar på LTH bedömdes ha *hög kvalitet*. Som jämförelse kan nämnas att 95 forskarutbildningar på olika svenska lärosäten hittills har utvärderats och drygt 25% av dessa fått ifrågasatt kvalitet. En utbildning som ifrågasätts ska presentera åtgärder för de brister som uppmärksammats inom ett år. I det fall som det bedömts att förändringarna inte är tillräckliga, förlorar lärosätet rättigheten att utexaminera doktorander från den utvärderade utbildningen som därmed läggs ned av UKÄ.

Bedömarnas rapporter från utvärderingarna visar styrkor, svagheter och rekommendationer till förbättringar. LTH:s tre utbildningar utvärderades av olika bedömargrupper med delvis skilda synsätt och fokusfrågor. Några gemensamma drag kunde dock utläsas:

- **Forskningen** som bedrivs inom ämnena bedöms vara relevant och på hög nivå.
- **Forskarutbildningsmiljön** och **handledningen** bedöms fungera bra och även små ämnen kan visa att det finns en tillräckligt god miljö för doktoranderna. Doktoranderna har tillgång till bra nätverk. Handedarkompetensen är hög och handledarresurserna är tillräckliga.
- Generellt sett når doktoranderna **examensmålen**. Några förbättringsområden är identifierade och ett mer systematiskt säkerställande efterfrågas. Exempelvis möts målen ofta genom att doktoranderna tränar olika färdigheter i sitt forskningsprojekt och det kan vara svårt att rent konkret påvisa hur målet uppfylls och att det finns en systematik i arbetet.
- **Arbetsmarknadsperspektivet** bedöms vara starkt i de utvärderade utbildningarna. Det finns en tydlig arbetsmarknad och ämnena har i de flesta fall bra kontroll var alumner arbetar.
- **Doktorandinflytandet** fungerar i stort sett bra. Däremot måste fakulteten vara observant på att alla doktorander bemöts likvärdigt. Exempelvis behöver det säkerställas att information finns tillgänglig både på svenska och engelska, samt att finansieringsform (anställning, stipendier, anställning utanför lärosätet) inte påverkar möjligheten att tillgodogöra sig utbildningen.
- Frågan om **jämställdhetsintegrering** i utbildningarna verkar få större vikt i kommande utvärderingar och det finns anledning att tro att detta är ett område som kan stärkas. Några av ämnena visar en medvetenhet kring frågan men generellt sett är det kriterium som är svårt att föra i bevis.

Generellt sett är bilden att de utvärderade utbildningarna håller hög kvalitet och men att vi kan bli bättre på att föra det i bevis för samtliga doktorander. Exempel på kommentarer och rekommendationer från rapporterna:

- Arbeta med de individuella studieplanerna så att de tydligare visar progression och måluppfyllelse.
- Introducera fler obligatoriska kurser.
- Förstärk den systematiska uppföljning/kvalitetssäkring som ligger **nära** ämnet så att det går att påvisa att den genererar utveckling i den faktiska utbildningen.

Under 2018 har en ny utvärderingsomgång startats där sex av LTH:s forskarutbildningsämnen ingår (arbetsmiljöteknik, förpackningslogistik, maskinelement, maskinkonstruktion, mekanisk teknologi och verktygsmaskiner, rehabiliteringsteknik). Före sommaren lämnades underlag för bedömningen in, i form av självvärderingar, publikationslistor, allmänna och individuella studieplaner för doktoranderna samt information om doktorander, handledare och andra forskare nära miljön.

1.2 Fakultetens kvalitetssäkringssystem

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För utbildningar på grundnivå och avancerad nivå har LTH driftsatt ett system för programutvärdering under 2018. En intern bedömargrupp har utsetts och denna har bedömt hur väl utbildningsprogrammen når utvalda mål. Tanken är att belysa några mål i taget de kommande åren och i år valdes mål kring: kommunikation, lagarbete, att genomföra uppgifter inom givna ramar. Dessa mål är relativt väl avgränsade och valdes med tanke på att metodiken är ny och något oprövad.

Metoden beskrivs i en handledning

(http://www.lth.se/fileadmin/lth/anstallda/kvalitet/programutvardering/Handbok_v1_-_180308.pdf).

Som utgångspunkt för att beskriva utbildningarna, ska målen uttryckas och konkretiseras genom att programmen beskriver dem utifrån den arbetsmarknad och den forskning som utbildningen baseras på.

I detta arbete har olika metoder använts, till exempel, dialog med samverkansråd, dialog med lärare på utbildningen och de alumnundersökningar som en del program har genomfört. I det här sammanhanget kan det vara värt att nämna uppdraget att se över syften och mål i utbildningsplanerna, som getts till programledningarna, vilket är en del av arbetet med att konkretisera utbildningens mål.

Bedömarna har granskat portföljerna genom att beakta följande:

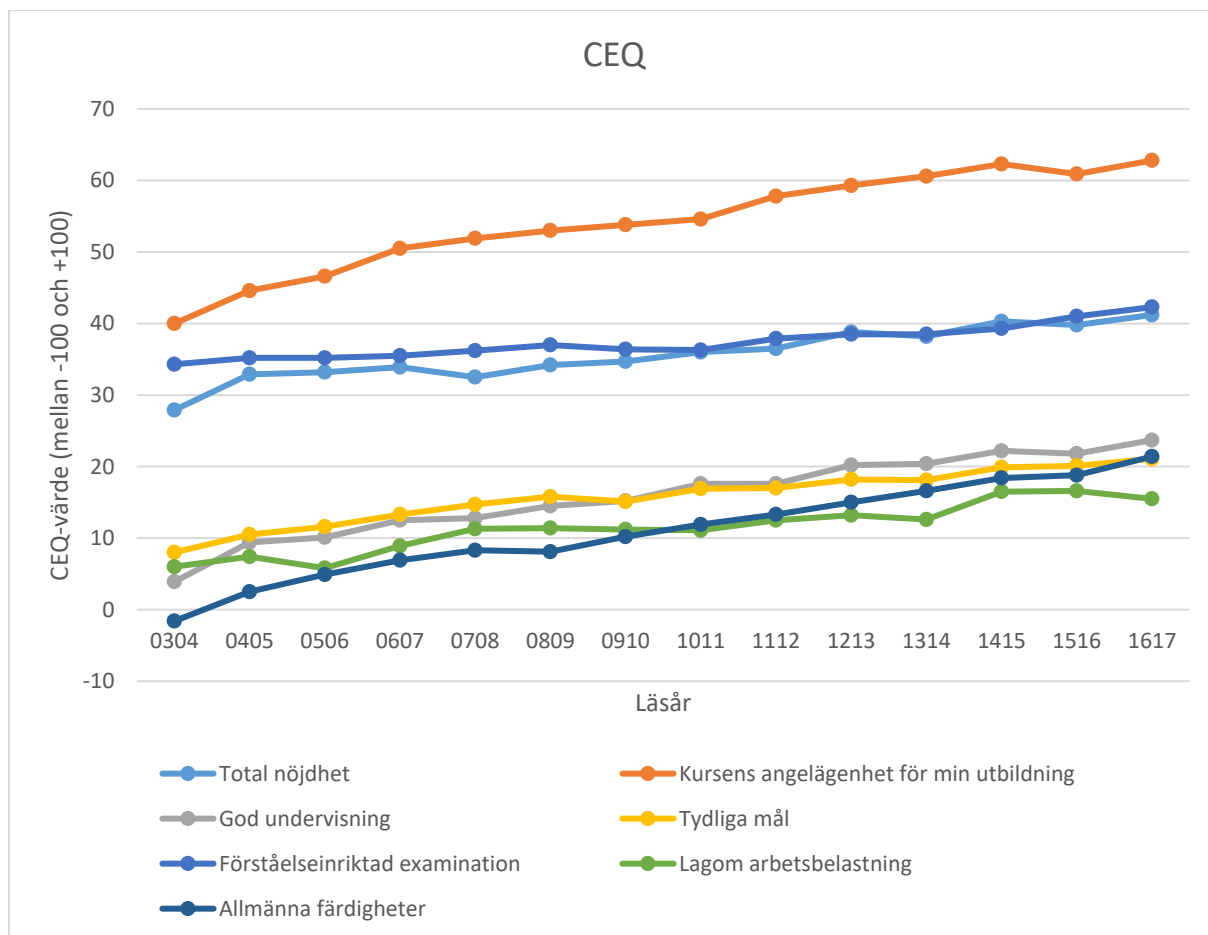
- Har programmen gjort en trovärdig konkretisering av sina mål?
- Finns det en trovärdig tanke kring programmens struktur och innehåll?
- Finns det en trovärdig beskrivning och argumentation för att studenterna når målen?

och konstaterat följande:

- Det är generellt sett enklare att se bevis på att det finns en trovärdig plan för utbildningarnas innehåll än att se bevis för att studenterna lär sig det som förväntas.
- Det finns generellt sett bättre belägg för att studenterna får relevanta kunskaper i kommunikation än för andra mål men att man bör vara uppmärksam på om studenterna examineras i grupp eller individuellt.
- För utbildningar på avancerad nivå, ska studenterna kunna kommunicera i internationella sammanhang. Bedömargruppen har bedömt hur väl programledningarna har analyserat och definierat vad detta innebär för den aktuella utbildningen. En av programledningarna har exempelvis använt sitt samverkansråd för att få en bättre bild av den internationella och interkulturella kommunikationen som kan vara relevant för det arbetsliv som studenterna möter.
- Det ställs krav på att studenterna ska kunna lagarbeta i grupper med olika sammansättning. På LTH:s utbildningar är studentgrupperna ofta homogena och det krävs en del strategier för att uppnå målet. På vissa utbildningar tränas studenterna i gruppdynamik och andra använder olika former för rollspel och träning i autentiska situationer. På något program har man skapat samarbete med en annan fakultet och det tvärvetenskapliga universitetet kunna användas bättre för att låta studenterna träna på lagarbete med olika grupper.
- För att kunna bemöta målet som berör studenternas förmåga att genomföra uppgifter inom givna ramar, krävs ett ställningstagande kring vilka ramar som är relevanta för just denna utbildning. Några exempel som nämns är: tidsramar, urval av metoder, lagstiftning och säkerhetskrav.

För närvarande pågår återkoppling från bedömargruppen till de enskilda utbildningsprogrammen. Överenskommelsesamtal mellan institution och program har införts och genomförs för andra gången i september månad. Dessa kan och bör användas för att diskutera och förankra de åtgärder som identifieras i programutvärderingen.

Det finns en stor mängd kurser på LTH och eftersom dessa utgör stommen i utbildningarna, är kursutvärderingar en viktig komponent av kvalitetssystemet. På LTH har kursutvärderingssystem CEQ använts sedan 2003 och i figur 1 visas trenden för olika aspekter som mäts. Generellt sett så har resultaten i kursutvärderingarna ökat med tiden och aspekten "Kursens angelägenhet för min utbildning" är högre än de övriga värdena.

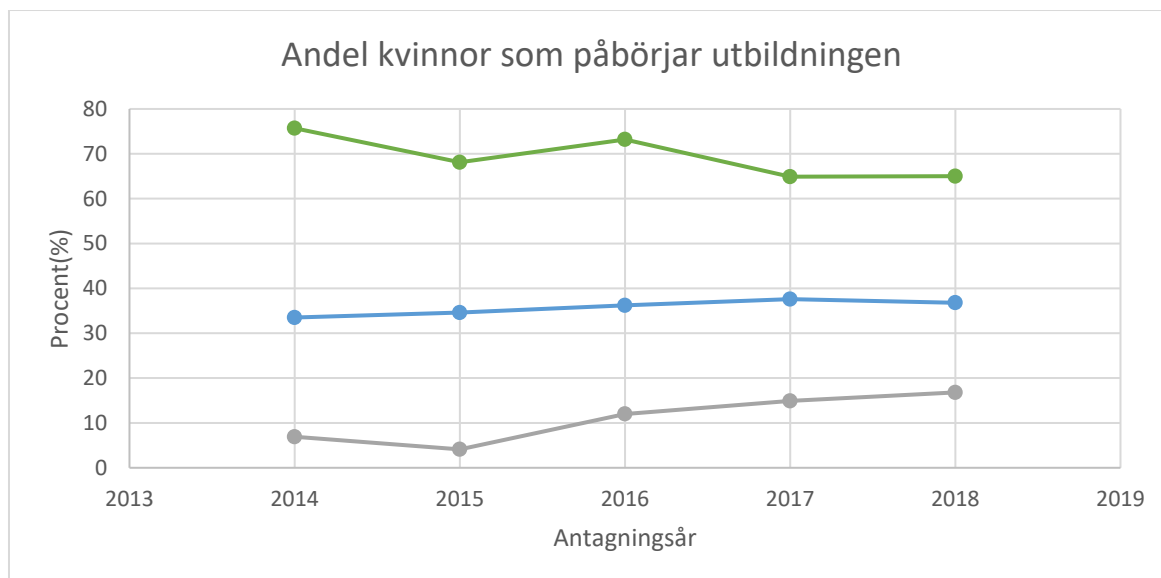

Figur 1. Trender för olika uppmätta aspekter inom LTH:s kursutvärdering. CEQ-värdet ligger på en skala mellan -100 och +100 (ju högre värde desto bättre omdöme).

I Lunds universitets policy ingår även några kvalitetskriterier som kan betraktas som mer tematiska. Exempel på de senare är mål som rör jämställdhet och arbetsmarknadsanknytning och nedan presenteras en del data kring dessa frågor.

Jämställdhet

I figur 2 visas data kring hur andelen kvinnor som antas på LTH:s utbildningar har förändrats de senaste åren. Grafen visar att den genomsnittliga andelen kvinnor som antas på LTH:s utbildningar ökar sakta, även om andelen planat ut de senaste åren runt 36-37%. Det går också att observera att spridningen, d.v.s. skillnaden mellan kvinnodominerade och mansdominerade utbildningar minskar något.

Figur 2. Den blå linjen visar den genomsnittliga andelen kvinnor som påbörjar en utbildning vid LTH (samtliga utbildningar). De grå och gröna linjerna visar andelen kvinnor på den femåriga utbildning som har lägst respektive högst andel kvinnor det aktuella året.

Alumnundersökning och arbetsmarknadsstatistik

Lunds universitet genomförde 2016 en alumnundersökning baserat på studenter som utexaminerats 2012-2014. Svartfrekvensen var relativt låg och resultaten får läsas med viss försiktighet. I enkäten anger 96.1 % av de svarande att de för närvarande hade ett arbete och den absoluta majoriteten av dessa (89%) hade fått arbete inom sex månader efter examen. 93% av de svarande ansåg att arbetet helt eller delvis ligger inom inriktningen för sin utbildning. 75% arbetade inom privat sektor, 13% inom statlig sektor och 7% inom kommunal sektor. 16% var chefer för små grupper (upp till tio personer) men de absolut flesta av de tillfrågade hade inte en chefstjänst ännu.

Utbildning på forskarnivå

Den tidigare nämnda utvärderingen av enskilda forskarutbildningsämnen kommer under den närmaste perioden att fasas ut och ersättas av lärosätens egen kvalitetssystem. På LTH har en arbetsgrupp börjat skissa på ett förslag för en sådan systematik som diskuteras och förankras i organisationen under hösten för att kunna rullas ut under 2019.

2. Planerade aktiviteter kommande år

2.1 Externa utvärderingar

Utbildning på forskarnivå

Den nationella UKÄ-utvärderingen av de sex forskarutbildningsämnena fortskrider. I november 2018 kommer intervjuer att genomföras. Resultaten från utvärderingen förväntas publiceras under 2019, oklart när under året.

Lärosätetillsyn 2019

Under 2019 ska en lärosätetillsyn genomföras av UKÄ, där Lunds universitet ska granskas. Det är en juridisk tillsyn som ska säkerställa att lärosätet följer lagar och förordningar med fokus på studenternas rättssäkerhet. I denna omgång av lärosätetillsynen ska man fokusera på tillgodoräknande, studentinflytande, kurs- och utbildningsplaner, kursvärderingar, anställning av personal, överklagande och klagomål.

De tydligaste kopplingarna till fakultetens kvalitetssäkringssystem är dels att kursvärderingar som granskas inom lärosätetillsynen också är en del av kvalitetssäkringen. Dessutom kommer eventuella brister som syns i 2019 års lärosätetillsyn att följas upp i samband med granskningen av Lunds universitets kvalitetssystem 2020, när det är relevant.

Tematisk utvärdering

UKÄ kommer att genomföra en tematisk utvärdering 2019. År 2017 genomfördes senast en tematisk utvärdering där lärosätens systematiska arbete för att säkerställa att hållbar utveckling beaktas i utbildningen. Temat för 2019 är inte känt ännu men förväntas annonseras under hösten 2018.

En tematisk utvärdering kan ses som ett tvärsnitt av en granskning av ett lärosätes kvalitetssystem och betraktar hur lärosätet styr och leder verksamheten, hur förutsättningar och stöd ges till den aktuella frågan och vilka konkreta resultat som man ser i verksamheten.

2.2 Fakultetens egna kvalitetssäkringssystem

Utrullning av system för kvalitetssäkring av forskarutbildningen

Under 2019 kommer ett system för kvalitetssäkring av forskarutbildningen att rullas ut under 2019. Metoderna är inte helt förankrade i organisationen men detta kommer att ske under hösten 2018.

Kvalitetssäkring av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå (programutvärdering) – fortsatt fokus

2019 kommer en ny runda i programutvärderingen att genomföras. Eftersom metoden är ny och bedömning har skett för första gången 2018, kommer tid ges 2019 för att programmen ska få utrymme att beakta och förändra med utgångspunkt från bedömarnas åsikter.

Kvalitetssäkring av fakultetens utbildningsverksamhet

Förutom utvärdering av enskilda utbildningar, ska även förutsättningarna för utbildningen kvalitetssäkras, till exempel avseende lärare och handledare (kompetensutveckling och resurssäkring), studentinflytande, infrastruktur/studiemiljö och stödverksamhet. Under 2019 planeras en inledande kartläggning av de olika områdena för att lägga en grund för ett mer systematiskt kvalitetssäkringsarbete (och för att förbereda för den externa granskning som kommer att ske 2020).

Nya masterutbildningar

I juni 2018 beslutades om inrättande av en ny masterutbildning på LTH. LTH har under våren uppmanat organisationen att inkomma med nya förslag på masterutbildningar. Förslagen har behandlats av LG GU och flera av dessa förslag förväntas gå vidare i processen, vilket innebär att samtliga ska genomgå en kvalitetsgranskning i enlighet med Lunds universitets riktlinjer under hösten 2018/våren 2019.

2.3 Andra utvärderingar

Utvärdering av Centre for Engineering Education (CEE)

Centre for Engineering Education (CEE) kommer att utvärderas under vintern 2018/2019. Utvärderingen syftar till att utvärdera hur väl CEE möter det uppdrag som definierats i CEE:s föreskrifter. CEE kommer att utvärderas utvärderingsgrupp med nationella och internationella bedömare.

3. Axplock av aktiviteter som är på gång med syfte att förbättra kvaliteten

Nedan presenteras ett antal exempel på aktiviteter som har eller ska införas med syfte att förbättra kvaliteten:

- Digitalisering
Inom LTH har frågan om digitalisering fått ett större fokus. Under året har frågan belysts ur några civilingenjörsprogram (datateknik, informations- och kommunikationsteknik och elektroteknik) perspektiv, där fokus har varit att betrakta digitalisering som del av utbildningarnas innehåll. Framöver förväntas en större satsning som även belyser digitalisering med syfte att understödja det studentcentrerade lärandet och de utbildningsadministrativa processerna.
- Handledarstöd
Ett handledarprogram håller på att inrättas för att stödja LTH:s handledare inom forskarutbildningen. Det innefattar bland annat seminarierier kring olika frågor men förbättrade informationsytter, riktade till handledarna, planeras också.
- LTH Career academy
Ett program riktat till biträdande universitetslektorer för att stödja befordran till universitetslektor är under inrättande och startar under 2019. Programmet planeras innefatta kurser och mentorskap. Tanken är att stödja karriärutvecklingen för yngre lärare och att på lång sikt säkerställa en lärarkår god kompetens och möjlighet att bedriva både forskning och utbildning.

- Studenternas psykosociala arbetsmiljö
LTH har arbetat en del kring frågan om den psykosociala arbetsmiljön för studenterna genom att bland annat införa en enkät för att följa upp frågan. LTH håller också på att formera ett studiesocialt råd som ska fungera som beredande och rådgivande till LG GU.
- Öppen studentinnovation
Ett projekt som drivs av InnoVision, en informell grupp vid LTH som arbetar med frågor som rör innovation och entreprenörskap. Projektet syftar till att skapa en fysisk mötesplats på LTH där studenter på ett gränsöverskridande och tvärvetenskapligt sätt kan jobba med, dels projektkurser, dels med egna projekt.